

ఈమాన్

వాస్తవానికి ఈమాన్ అనేది విశ్వాసాలూ, ఆచరణల కలయిక. విశ్వాసాలు అనేవి హృదయము మరియు నోటితో సంబంధం కలిగి వుంటే, ఆచరణలు మాత్రం హృదయము, నోరు మరియు ఇతర అవయవాలతో సంబంధం కలిగి వుంటాయి.

దివ్య ఖురానులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“కానీ అల్లాహ్ మీలో విశ్వాసం పట్ల ప్రేమను కలుగజేశాడు, దానిని మీకు మనోరంజకమైనదిగా చేశాడు.” (హుజురాత్ : 7)

“విశ్వసించండి అల్లాహ్ నూ, ఆయన పంపిన నిరక్షరాస్యుడైన ప్రవక్తను”.

(ఆరాఫ్ : 158)

మనం నోటితో పలికే ‘లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్, మహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్’ సాక్ష్యం యొక్క అర్థం కూడా యిదే.

ఈమాన్ కు హృదయం ద్వారా, నోటి ద్వారా సంబంధం వుందని దీని ద్వారా తెలుస్తోంది.

యిక ఆచరణలు కూడా ఈమాన్ లో అంతర్భాగమే అని చెబుతూ అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“ఈ మీ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్ ఏ మాత్రం వృథా కానివ్వడు”. (బఖర : 143)

అంటే ఖిల్లా మార్పుకు పూర్వం ముస్లిములు చదివిన నమాజులు అన్న మాట. దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మదీనా నగరానికి వలస వచ్చిన తరువాత దాదాపు 16, 17 నెలల వరకు కూడా బైతుల్ మఖ్బీస్ వైపుకు తిరిగే నమాజ్ చేసేవారు. ఆ తరువాత ఖిల్లా మార్పుకు సంబంధించిన దైవసూక్తి అవతరించినది. కానీ అప్పటికే కొంతమంది సహచరులు నిర్యాణం చెంది

వున్నారు. అందుకే కొందరు ముస్లి ములు, మరణించిన తమ సోదరుల నమాజ్ విషయం ఏమవుతుందో అని ఆందోళన పడుతున్న తరుణంలో ఈ ఆయత్ అవతరించింది.

(సహీ బుఖారి : 40)

ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ నమాజ్‌ను ఈమాన్ లాగా వివరించి చెప్పాడు.

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) కూడా తన ప్రామాణిక హదీసుల్లో ఆచరణలను ఈమాన్ లాగా వివరించి చెప్పారు.

అబూ హురైరా (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రచించారు:

ఈమాన్ శాఖలు 70కి పైగా లేక 60కి పైగా వున్నాయి. అందులో అన్నిటికన్నా ఉత్తమమైనది 'లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్' అని పలకడం మరియు అన్నిటికన్నా తక్కువైనది దారిలో పడివున్న నష్టం కలిగించే వస్తువును తీసేయడం, బిడియం కూడా విశ్వాసంలో భాగమే.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ ఈమాన్, బాబ్ : బయాని అదది షోబిల్ ఈమాని)

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇతర హదీసుల్లో జిహాద్‌నూ, లైలతుల్ ఖద్ర్‌లో చేసే ప్రార్థనలనూ, రంజాన్ నెల ఉపవాసాలనూ, తరావీహ్ నమాజు చదవడాన్నీ, మరియు ప్రతిరోజూ ఐదు సార్లు నమాజ్ సలుపడాన్నీ కూడా ఈమాన్ అని వివరించారు.

ఇంకో హదీసులో- అన్నింటికన్నా ఉత్తమ ఆచరణ ఏది? అని తన సహచరులు అడిగిన ప్రశ్నకు దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జవాబిస్తూ - “అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) నూ విశ్వసించడం” అని పలికారు.

(సహీ బుఖారి : 26)

ఈమాన్ లో ఇమిడి వున్న ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే - అది పెరుగుతూ తగ్గుతూ వుంటుంది. అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపడం ద్వారా ఇది పెరిగితే, అతనికి అవిధేయత చూపడం ద్వారా తగ్గుతూ వుంటుంది.

“వారి సమక్షంలో అల్లాహ్ ఆయతులు పారాయణం చెయ్యబడినప్పుడు వారి విశ్వాసం పెరుగుతుంది”.

(అన్‌ఫాల్ : 2)

“తమ విశ్వాసానికి వారు అదనంగా యింకా విశ్వాసాన్ని పెంచుకోవాలని”.

(ఫతహ్ : 4)

“విశ్వసించిన వారి విశ్వాసాన్ని వాస్తవంగానే (అవతరించిన ప్రతి సూరా) పెంచింది”.

(తౌబా : 124)

“.... దానిని విని వారి విశ్వాసం ద్విగుణీకృతమయ్యింది.”

(అలి ఇమ్రాన్ : 173)

“ఈ సంఘటన వారి విశ్వాసాన్నీ, వారి ఆత్మ సమర్పణను మరింత అధికం చేసింది.”

(అహ్జాబ్ : 22)

హంజలా (రజి అల్లాహు అన్ను) ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘమైన హదీసులో తను దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) దగ్గర ఇలా విన్నవించుకున్నారు: ఓ దైవ ప్రవక్తా! మేము మీ సన్నిధిలో వున్నప్పుడు మీరు మాకు స్వర్గ నరక విశేషాలను గూర్చి వివరిస్తుంటే వాటిని మేము కళ్ళారా చూస్తున్నామా అన్న అనుభూతి కలుగుతూ వుంటుంది. కానీ మేము తిరిగి మా భార్య పిల్లల దగ్గరకెళ్ళే సరికి వారి ధ్యాసలో మరియు ఇతర వ్యవహారాల్లో పడి చాలా విషయాలు మరిచి పోతూ వుంటాము. దీనికి దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జవాబిస్తూ : నా ప్రాణం ఎవరి చేతుల్లో వుందో ఆ శక్తి స్వరూపుని సాక్షిగా! ఒక వేళ మీకు ఎల్లవేళలా నా సన్నిధిలో వున్నప్పుడు కలిగే అనుభూతే కలుగుతూ వుండి మీరు గనక అల్లాహ్ ను జ్ఞాపకం వుంచుకుంటే (స్వయానా) దైవ దూతలు మీతో మీ పరువుల మీద, మీరు దారిలో నడుస్తూ వున్నప్పుడు కరచాలనం చేస్తారు. (వాస్తవమేమిటంటే) ఓ సమయం ప్రాపంచిక వ్యవహారాల కోసమైతే మరో సమయం అల్లాహ్ ధ్యానం కోసం (ఈ మాటలు మూడు సార్లు పలికారు) అని హితవు పలికారు.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుత్తౌబా, బాబ్ : ఫజ్లి దవామిజ్జిక్రి వ జవాబి తర్కి జాలిక)

పైన పేర్కొన్న రుజువుల ద్వారా ఈమాన్ అనేది ఎల్లప్పుడూ ఒకేలాగ వుండదనీ, అది పెరుగుతూ, తగ్గుతూ వుంటుందనీ స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

ఈమాన్ లో ఇమిడి వున్న మరో విషయం ఏమిటంటే అది అందరి మధ్య ఒకేలాగ వుండదు. వ్యక్తి వ్యక్తికి మారుతూ వుంటుంది.

“ఇప్పుడు వారిలో ఒకడు తన ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకుంటున్నాడు, మరొకడు మధ్యస్థంగా వుంటున్నాడు, ఇంకొకడు అల్లాహ్ అనుమతితో పుణ్యకార్యాల్లో ముందడుగు వేస్తున్నాడు.” (ఫాతిర్ : 22)

జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) ఈమాన్ గురించి, దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) కు అడిగిన ప్రశ్నకు ఆయన (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) యిచ్చిన జవాబు యిది :

ఈమాన్ అంటే - అల్లాహ్ నూ, ఆయన దూతలనూ, ఆయన గ్రంథాలనూ ఆయన ప్రవక్తలనూ, పరలోక దినాన్నీ మరియు విధివ్రాత, దాని మంచీ చెడులను విశ్వసించాలి.

ఈ విషయాన్నే ధృవ పరుస్తూ దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

“సత్కార్యం అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పుకో, పడమరకో త్రిప్పటం కాదు. సత్కార్యం అంటే మనిషి అల్లాహ్ నూ, అంతిమ దినాన్నీ, దూతలనూ, అల్లాహ్ అవతరింప జేసిన గ్రంథాన్నీ, ఆయన ప్రవక్తలనూ హృదయ పూర్వకంగా విశ్వసించటం.” (బఖర : 177)

“మేము ప్రతి వస్తువునూ ఒక విధి నిర్ణయంతో పాటు సృష్టించాము”.

(ఖమర్ : 49)

వాస్తవానికి ఈ ఆరు విషయాలు విశ్వాసానికి మూల స్తంభాల లాంటివి. వీటిలో ఏది లోపించినా అతని విశ్వాసం అల్లాహ్ సన్నిధిలో స్వీకార యోగ్యం కాదు. అదీగాక, హృదయంలో విశ్వాసం పటిష్ఠంగా వున్నప్పుడే ఎవరైనా మనస్ఫూర్తిగా తదనుగుణంగా ఆచరించగలుగుతారు.

అల్లాహ్ యిష్టపడేది కూడా అదే.

యిక ఈ ఆరు విషయాలను గూర్చి వివరంగా తెలుసుకుందాం.

1) అల్లాహ్ ను విశ్వసించడం :

అల్లాహ్ ను విశ్వసించడమంటే, అల్లాహ్ ఉనికినీ, ఆయనకు ముందు ఎవరూ లేరనీ, ఆయన తర్వాత కూడా ఎవరూ లేరనీ, ఆయన ఏకత్వాన్నీ అంటే

రుబూబియత్, ఉలూహియత్, అస్మా వ సిఫాత్లలో ఒక్కడనీ, మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించడం అన్నమాట.

దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతోంది. ఆయనే శక్తి మంతుడు, వివేక వంతుడూను. భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి ప్రభువు ఆయనే. ఆయనే జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తున్నాడు, మరణాన్నీ కలిగిస్తున్నాడు, ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలిగి వున్నాడు. ఆయనే ఆరంభమూ, ఆయనే అంతమూ, ఆయనే బాహ్యమూ, ఆయనే గూఢమూ. ఆయనకు ప్రతి వస్తువును గురించి తెలుసు. ఆయనే ఆకాశాలనూ భూమినీ ఆరు దినాలలో సృష్టించాడు, తరువాత అధికార పీఠాన్ని (అర్ష్ను) అధిష్టించాడు. భూమి లోపలకు పోయేదీ, అందులో నుండి బయటకు వచ్చేదీ, ఆకాశం నుండి దిగేదీ, దాని లోపలికి ఎక్కేదీ అంతా ఆయన జ్ఞాన పరిధిలో వుంది. మీరు ఎక్కడ వున్నా ఆయన మీతో వున్నాడు. మీరు ఏ పని చేస్తూ వున్నా దానిని ఆయన చూస్తున్నాడు. ఆయనే భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి. సమస్త వ్యవహారాలూ నిర్ణయ నిమిత్తం ఆయన వైపునకే తీసుకుపోబడతాయి. ఆయనే రాత్రిని పగలులోకి, పగలును రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేస్తాడు. హృదయాలలో దాగి వున్న రహస్యాలను సైతం ఆయన ఎరుగును”.

(హదీద్ : 1-6)

“అల్లాహ్ - ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం ఎవ్వడూ లేడు. సకల చరాచర సృష్టికి మూలాధారం ఆయన. ఆయన సజీవుడు, నిత్యుడు, అనంతుడు. ఆయన నిదురపోడు, ఆయనకు కునుకూ రాదు. భూమ్యాకాశాలలో వున్న సమస్తమూ ఆయనదే. ఆయన సమ్ముఖంలో ఆయన అనుజ్ఞ లేకుండా సిఫారసు చెయ్యగలవాడెవ్వడు? ప్రజల ముందు వున్న దానినీ ఆయన ఎరుగును, వారికి గుప్తంగా వున్నదీ ఆయనకు తెలుసు. ఆయన స్వయంగా తెలియ జెయ్యాలని అభిలషిస్తే తప్ప ఆయనకున్న జ్ఞాన విశేషాలలోని ఏ విషయమూ వారి గ్రహణ పరిధిలోకి రాదు. ఆయన రాజ్యాధికారం ఆకాశాలనూ భూమినీ పరివేష్టించి వున్నది. వాటి సంరక్షణ ఆయనకు ఎంత మాత్రం అలసట కలిగించదు. ఆయనే సర్వాధికుడు, సర్వోత్తముడూను”.

(బఖర : 255)

“ఇలా చెప్పియ్యి : ఆయన అల్లాహ్ - అద్వితీయుడు, అల్లాహ్ నిరపేక్షా పరుడు. ఎవరి ఆధారమూ, ఎవరి అవసరమూ లేనివాడు. అందరూ ఆయనపై ఆధారపడేవారే. ఆయనకు సంతానం ఎవరూ లేరు. ఆయన కూడా ఎవరి సంతానమూ కాదు. ఆయనకు సరిసమానులు కూడా ఎవరూ లేరు.”

(ఇఖ్లాస్ : 1-4)

2) దైవ దూతలను విశ్వసించడం :

దైవ దూతలు అగోచర విషయాలకు సంబంధించిన వారు. వారు కూడా ఇతర సృష్టి రాసుల లాగ అల్లాహ్‌చే సృష్టించబడినవారు. గౌరవనీయులైన అల్లాహ్ దాసులు. అల్లాహ్ వీరిని మానవ బలహీనతలకు అతీతంగా, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారుగా, సమస్త పాపాలకు దూరంగా చేసి కాంతితో సృష్టించాడు. విధి నిర్వహణలో తన ఆజ్ఞలకూ, ఆదేశాలకూ కార్యరూపం యిచ్చే అతి మహత్తరమైన బాధ్యతను అల్లాహ్ వీరిపై మోపాడు. దైవదూతలు కూడా ఈ విషయాల్లో గర్వానికి ఏ మాత్రం లోను కాకుండా అత్యంత వినయ విధేయతలతో అల్లాహ్‌ను ఆరాధిస్తూ, ఆయన ఇచ్చే ఆజ్ఞలకు శిరసావహించి తదనుగుణంగా వాటిని ఆచరణలో పెడుతూ వుంటారు.

“భూమిపైనా, ఆకాశాలలోనూ సృజింప బడినవన్నీ అల్లాహ్‌వే. ఆయన వద్ద ఉండే (దైవ దూతలు) వారు తమను తాము గొప్పవారుగా భావించుకొని ఆయన దాస్యాన్ని ధిక్కరించరు, బాధపడరు కూడా. రేయింబవళ్ళూ ఆయన స్తోత్రం చేస్తూనే వుంటారు, విశ్రమించరు.”

(అంబియా : 19-20)

“వారు (దైవదూతలు) అల్లాహ్ దాసులు, వారికి గౌరవం ఇవ్వబడింది. వారు ఆయన సాన్నిధ్యంలో ముందుకు వచ్చి మాట్లాడరు. కేవలం ఆయన ఆజ్ఞ ప్రకారమే నడుచుకుంటారు.”

(అంబియా : 26-27)

“నీ ప్రభువు సన్నిధిలో సన్నిహిత స్థానం కలిగి వుండే దైవ దూతలు ఎన్నడూ తమ గొప్పతనానికి గర్వపడి ఆయన ఆరాధనకు విముఖులు కారు. ఆయనను స్తుతిస్తూ వుంటారు. ఆయన ముందు సజ్దా చేస్తూ వినమ్రులై వుంటారు.”

(ఆరాఫ్ : 206)

“వారు (దైవ దూతలు) ఎన్నటికీ అల్లాహ్ ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించరు. వారు తమకు ఏ ఆజ్ఞ యిచ్చినా దానిని పాటిస్తారు.” (తహీమ్ : 6)

ఆయేషా (రజి అల్లాహు అన్నా) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు : దైవదూతలు కాంతితో సృష్టించబడ్డారు, జిన్నాతులు పొగలేని అగ్ని యొక్క మంటతో సృష్టించబడ్డారు మరియు ఆదమ్ (అలైహిస్సలాం) మీకిది వరకే (ఖురానులో) వివరించబడ్డ దానితో (అంటే మట్టితో)

(సహీ ముస్లిం : కితాబుజ్జుహుద్, బాబ్ : ఫీ అహదీసి ముతఫరిఖతిన్)

ఇక వీరి సంఖ్యా విషయానికొస్తే - వీరి సంఖ్య కేవలం అల్లాహ్ కు తప్ప మరెవరికీ తెలియదు. దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా వీరి సంఖ్య చాలా ఎక్కువగానే వుందని అర్థమవుతుంది.

మాలిక్ బిన్ సాసా (రజి అల్లాహు అన్నా) మేరాజ్ యాత్రను గురించి ఉల్లేఖించిన సుదీర్ఘమైన హదీసులో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:

(ఏడవ ఆకాశం దాటాక) అక్కణ్ణుంచి నన్ను ‘బైతుల్ మామూర్’ దగ్గరకు తీసుకెళ్ళడం జరిగింది. దాన్ని చూసి నేను - “ఇదేమిటి అని అడిగాను. జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) జవాబిస్తూ : ఇదే బైతుల్ మామూర్ అని ఇక్కడ ప్రతిరోజూ డెబ్బై వేల మంది దైవదూతలు ప్రార్థన చేస్తారు. ఇలా ప్రార్థన చేసిన డెబ్బై వేల మంది దైవ దూతలు తిరిగి ప్రళయం రోజు వరకూ ఇక్కడ ప్రార్థన చేయ డానికి రాలేరు” అని వివరించారు. (అంటే వారి సంఖ్య అసంఖ్యాకంగా వున్నం దున ఏ ఒక్కరికీ ఇక్కడ రెండవ సారి ప్రార్థన చేసే అవకాశమే రాదన్నమాట)

(సహీ బుఖారి : కితాబుల్ బద్యిల్ ఖల్ఫ్, బాబ్ : జిక్రుల్ మలాయిక)

దైవదూతలను విశ్వసించడంలో ముఖ్యంగా మూడు అంశాలు ఇమిడి వున్నాయి. అవేమిటంటే :

- 1) దైవ దూతల ఉనికిని విశ్వసించడం
- 2) వారి గుణగణాలను విశ్వసించడం
- 3) వారు నిర్వహించే కార్యాలను విశ్వసించడం.

దైవదూతల ఉనికిని విశ్వసించడం :

దైవదూతల ఉనికిని విశ్వసించడమంటే - దైవదూతలు కూడా అల్లాహ్ సృష్టిలో అంతర్భాగమని విశ్వసించడం. వారిలో కొందరి పేర్లను అల్లాహ్ మనకు తెలియజేశాడు, కొందరి పేర్లను తెలుపలేదు.

వీరిలో జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం), మికాయీల్ (అలైహిస్సలాం), మాలిక్ (అలైహిస్సలాం) మరియు ఇస్రాఫీల్ (అలైహిస్సలాం) ప్రముఖులు.

వారి గుణగణాలను విశ్వసించడం:

వారి గుణగణాలను విశ్వసించడమంటే - అల్లాహ్ వారిని ఏయే విశేష గుణాలతోనయితే సృష్టించాడో వాటిని హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించడం. అల్లాహ్ దైవదూతలను రెక్కలు కలవారుగా, ఆయన ఆజ్ఞానుసారం తమ రూపాలను మానవాకారంలోకి మార్చుకొనగలవారుగా, సమస్త పాపాలకు అతీతంగా సృష్టించాడు.

“అల్లాహ్ మాత్రమే స్తుతింపదగినవాడు. ఆయన ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించాడు. ఆయన దైవ దూతలను సందేశ హరులుగా నియమిస్తాడు. వారికి రెండేసి, మూడేసి, నాలుగేసి రెక్కలు వుంటాయి.” (ఫాతిర్ : 1)

అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఊద్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) ను ఆయన అసలు రూపంలో చూడగా ఆయనకు 600 రెక్కలు వున్నాయి.

(సహీ బుఖారి:4856)

అలాగే, దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ మర్యమ్ (అలైహిస్సలాం), ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) మరియు లూత్ (అలైహిస్సలాం) ల వృత్తాంతాలను వివరిస్తూ దైవదూతలు మానవాకారంలో వీరి దగ్గరకు రావడాన్ని ప్రస్తావించాడు.

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) వద్దకు కూడా ‘హదీసే జిబ్రయీల్’లో వివరించబడిన విధంగా జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) మానవాకారంలోనే విచ్చేశారు. ఆ మాటకొస్తే తన ఇరవై మూడేళ్ళ దౌత్య కాలంలో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) ను ఆయన

అసలు రూపంలో కేవలం రెండు సార్లు మాత్రమే చూశారు.

(సహీ బుఖారి : 4855)

వారు నిర్వహించే కార్యాలను విశ్వసించడం :

దైవ దూతలు రాత్రింబవళ్ళూ అల్లాహ్ స్తోత్రంతో పాటు ఆయన ఆరాధన చేస్తూ వుంటారు. దీనికి వారు గర్వపడరు. ఏ మాత్రం అలసటనూ ప్రదర్శించరు. అయితే దివ్యఖురానునూ, దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసులను క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేస్తే కొన్ని ప్రత్యేక దైవదూతలను అల్లాహ్ కొన్ని ప్రత్యేక కార్యాల నిర్వహణ బాధ్యతలను అప్పగించి వున్నాడని అర్థమవుతుంది.

- 1) జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) కు దైవ ప్రవక్త లందరి వద్దకూ 'వహీ'ని తీసుకెళ్ళే బాధ్యత.
- 2) మికాయీల్ (అలైహిస్సలాం) కు వర్షము, వివిధ వృక్షరాసుల బాధ్యత.
- 3) ఇస్రాఫీల్ (అలైహిస్సలాం) కు ప్రళయం ఆరంభానికి ముందూ, తిరిగి యావత్ మానవ జాతిని పునరుజ్జీవింప జేసేందుకు శంఖం పూరించే బాధ్యత.
- 4) మాలిక్ (అలైహిస్సలాం) మరియు ఆయన సహాయకులకు నరకవాసులను శిక్షించే బాధ్యత.
- 5) మలికుల్ మౌత్ మరియు ఆయన సహాయకులకు ప్రాణాలు తీసే బాధ్యత.
- 6) కిరాముల్ కాతిబూన్లకు ప్రజల ఆచరణలను రికార్డు చేసే బాధ్యత.
- 7) మున్కర్ నకీర్ లకు సమాధిలో ప్రశ్నించే బాధ్యత.
- 8) కొందరికి అర్ష్ ను మోసే బాధ్యత.
- 9) కొందరికి, తల్లుల గర్భాలలో బిడ్డ రూపం దాల్చిన పసిపిల్లల జాతకాన్ని వ్రాసే బాధ్యత.

- 10) కొందరికి, ధార్మిక సమావేశాలను సందర్శించి అక్కడ జరిగిన విశేషాలను (అల్లాహ్‌కు అంతా తెలిసి వున్నప్పటికీ) అల్లాహ్‌కు చేరవేసే బాధ్యత.

వీరేకాక, ఇంకా ఎందరో అసంఖ్యాకమైన దైవ దూతలు ఇతర కార్యాలలో నిమగ్నమై వుంటారు. వారి వాస్తవిక విషయాలు అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు.

“నీ ప్రభువు సైన్యాలను స్వయంగా ఆయన తప్ప మరెవరూ ఎరుగరు.”

(ముద్హస్సిర్ : 31)

యిక దైవ దూతలను విశ్వసించడము వల్ల మనకు కలిగే ప్రయోజనాల విషయానికొస్తే- దైవ దూతల శక్తి సామర్థ్యాలను తెలుసుకోవడం ద్వారా మనం అల్లాహ్ గొప్పదనాన్నీ, ఆయన అధికారాలను, శక్తి సామర్థ్యాలను ఊహించవచ్చు. అంతే కాక, అల్లాహ్ వారిని మానవ మాత్రులను కనిపెట్టుకొని వుండే బాధ్యతను అప్పగించి, కొన్ని ప్రత్యేక ఆచరణలు చేసే వ్యక్తుల గురించి ప్రార్థన మరియు సిఫారసు చేసే అధికారాన్ని కూడా వారికి యిచ్చాడు.

దైవ దూతలు ప్రార్థించే వ్యక్తుల్లో - రాత్రి పడుకొనే ముందు వజూ చేసి, అల్లాహ్ ధ్యానం చేసి పడుకొనే వారు, మస్జిద్‌లో నమాజ్ కోసం వేచి చూసే వారు, నమాజ్‌లో మొదటి పంక్తిలో నిలబడేవారు, ప్రత్యక్షంగా తమ ముందు లేని తమ సోదరుణ్ణి గురించి ప్రార్థించే వారు, నమాజులో ఫాతిహా సూరా పఠించిన తర్వాత ఇమాం తో కలిసి బిగ్గరగా ఆమీన్ పలికేవారు, అనారోగ్యంతో వున్న రోగులను పరామర్శించేవారు కొందరు.

3) అల్లాహ్ గ్రంథాలను విశ్వసించడం :

అల్లాహ్ గ్రంథాలంటే - మానవాళి శ్రేయస్సు కొరకు వివిధ కాలాల్లో ఈ భూమిపైకి పంపబడిన దైవ ప్రవక్తలపై అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాలు అన్నమాట.

“ప్రతి యుగానికి ఒక గ్రంథం వున్నది.”

(రాద్ : 38)

అల్లాహ్ గ్రంథాలను విశ్వసించడంలో నాలుగు అంశాలు ఇమిడి వున్నాయి.

1. అల్లాహ్ గ్రంథాలన్నీ, స్వయంగా అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి తన ప్రవక్తలపై అవతరింపజేసిన సత్యగ్రంథాలనీ, ఏ ప్రవక్తా తన స్వహస్తాలతో లిఖించినవి కావని మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించాలి.

“ఇలా ప్రకటించండి: మేమంతా అల్లాహ్ నూ, ఆయన మా వైపుకు పంపిన హితోపదేశాన్నీ విశ్వసించాము. ఇంకా ఇబ్రాహీము, ఇస్మాయీలు, ఇస్హాఖు, యాఖూబు, యాఖూబు సంతానంపై అవతరించిన దానినీ, మూసాకూ, ఈసాకు ఇతర ప్రవక్తలందరికీ వారి ప్రభువు ప్రసాదించిన దానినీ మేము విశ్వసించాము. వారిలో ఏ ఒక్కరి పట్లా మేము భేదభావం చూపము. మమ్మల్ని మేము ముస్లిములుగా అల్లాహ్ కు సమర్పించుకున్నాము.” (బఖర : 136)

2. అల్లాహ్ మనకు తెలియజేసిన గ్రంథాలను విశ్వసిస్తూ, ఆయన తెలియజేయని గ్రంథాలను కూడా విశ్వసించాలి.

అంటే - జబూర్ దావూద్ (అలైహిస్సలాం) పై, తౌరాత్ మూసా (అలైహి స్సలాం)పై, ఇంజీలు ఈసా (అలైహిస్సలాం) పై మరియు ఆఖరిగా ఖురాను మహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)పై అవతరించిన గ్రంథాలని విశ్వసించాలి.

దివ్యఖురాన్ లో అల్లాహ్ తౌరాతు నుద్దేశించి యిలా సెలవిచ్చాడు.

“మేము జీవితానికి సంబంధించిన ప్రతి రంగానికి కావలసిన హిత బోధనూ, ప్రతి వ్యవహారానికి సంబంధించిన స్పష్టమైన మార్గదర్శకత్వాన్నీ శిలా ఫలకాలపై వ్రాసి మూసా (అలైహిస్సలాం)కు యిచ్చాము.” (ఆరాఫ్ : 145)

ఈసా (అలైహిస్సలాం) నుద్దేశించి యిలా అన్నాడు :

“మేము ఆయనకు ఇంజీలును ప్రసాదించాము”. (మాఇద : 46)

దావూద్ (అలైహిస్సలాం) నుద్దేశించి యిలా సెలవిచ్చాడు :

“మేము దావూదు (అలైహిస్సలాం)కు జబూర్ ను ప్రసాదించాము”.

(నిసా : 163)

యిక దివ్యఖురాను నుద్దేశించి యిలా సెలవిచ్చాడు :

“ప్రవక్తా ! నీపై తాను అవతరింపజేసిన దానిని (ఖురానును) తన జ్ఞానంతో అవతరింప జేశానని అల్లాహ్ సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. దీనికి దైవదూతలు కూడా సాక్షు

లుగా వున్నారు, అల్లాహ్ సాక్షిగా ఉండటమే సరిపోయినప్పటికీ.” (నిసా : 116)

వీటితో పాటు అల్లాహ్ మనకు తెలియజేయని ఇతర ప్రవక్తలపై అవతరించిన గ్రంథాలను కూడా విశ్వసించాలి.

3. దివ్యఖురానును ‘అల్ పుర్ఖాన్ (సత్యాసత్యాలను వేరు పరచి చూపే గ్రంథం) అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. కనుక దివ్య ఖురానులో ప్రస్తావించబడిన ఏ విషయమైనా ఇతర గ్రంథాల ద్వారా కూడా ధృవీకరించబడితే, అలాంటి విషయాలను మాత్రం మానవ స్వరచనలతో భ్రష్టు పట్టకుండా ఇప్పటికీ సురక్షితంగా వున్న సత్య విషయాలు అని విశ్వసించడం.

దివ్యఖురాను తప్ప మిగతా గ్రంథాలన్నీ మానవుల స్వరచనలతో మిళితమై పోయి భ్రష్టుపట్టి పోయాయి. కానీ అంతిమ దైవ గ్రంథమైన ఖురాను విషయంలో అలా జరగలేదు. అది సాధ్యం కూడా కాజాలదు. కారణం దివ్యఖురాను సంరక్షణ బాధ్యతలను అల్లాహ్ స్వయంగా తనపై వేసుకున్నాడు.

“ఈ జ్ఞాపిక (జిక్ర) ను మేమే అవతరింప జేశాం. స్వయంగా మేమే దీనిని రక్షిస్తాము.” (హిజ్ : 9)

4. అంతిమ దైవ గ్రంథమైన ఖురాను అవతరించిన తరువాత, యిక అన్ని గ్రంథాలను వదిలి కేవలం ఖురాను ఆదేశాలను మాత్రమే ఆచరణలో పెట్టడం.

దివ్య ఖురాను నుద్దేశ్యించి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“ అతనిని (దైవప్రవక్తను) విశ్వసించి, సమర్థించి, అతనికి సహకరించి, అతనితో అవతరింపజెయ్యబడిన జ్యోతి(దివ్యఖురాన్)ని అనుసరించేవారు మాత్రమే సాఫల్యం పొందుతారు.” (ఆరాఫ్ : 157)

“ప్రవక్తా! మేము నీ వద్దకు పంపిన ఈ గ్రంథం సత్యాన్ని తీసుకు వచ్చింది. తనకు ముందు వున్న గ్రంథాన్ని ధృవీకరిస్తుంది, దానిని పరిరక్షిస్తుంది.”

(మాఇద : 48)

“మేము ఈ గ్రంథాన్ని నీపై ఎందుకు అవతరింప జేశామంటే వారు గురి

అయిన విభేదాల యధార్థాన్ని నీవు వారికి స్పష్టం చేయాలని, ఈ గ్రంథం తనను విశ్వసించే వారికొరకు మార్గదర్శకత్వంగానూ, కారుణ్యంగానూ అవతరించింది.”

(నమ్మ : 64)

అంటే - ఇతర గ్రంథాలను మానవులు తమ స్వరచనలతో కలిపి భ్రష్టు పట్టించడం వల్ల ఖురాన్ వాటిలోని అసత్యాలను ఎత్తి చూపుతూ సత్యసందేశాలను తీసుకొని అంతిమ దైవ గ్రంథంగా అవతరించింది.

అందుకే యిక ప్రళయం వచ్చే వరకు కేవలం దివ్య ఖురానులోని ఆదేశాలకు లోబడే జీవితం సాగించవలసి వుంటుంది.

యిక దైవ గ్రంథాలను విశ్వసించడం ద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలేమిటంటే - తన దాసులంటే అల్లాహ్ కు ఎంత ప్రేమో, వారి గురించి ఆయన ఎంత శ్రద్ధ తీసుకుంటాడో మనం గ్రహించవచ్చు. తద్వారా అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ జీవితం సాగించి అల్లాహ్ మెప్పును పొందవచ్చు.

4) దైవ ప్రవక్తలను విశ్వసించడం :

ఈ పుడమిపై మానవులకు మార్గదర్శకత్వం కోసం వివిధ కాలాల్లో వారి వారి జాతులలో నుండే ఒక వ్యక్తిని తన ప్రవక్తగా ఎన్నుకొని అల్లాహ్ తన ధర్మాన్నీ సందేశాలనూ అతనిపైకి అవతరింపజేశాడు. తద్వారా ఆ జాతికి మార్గ దర్శకత్వం చూపాడు.

యిలా ప్రతి జాతిలోకీ ఒక ప్రవక్త ‘అల్లాహ్ ను ఆరాధించండి, మిథ్యా దేవుళ్లకు దూరంగా వుండండి’ అన్న సందేశం తీసుకొని పంపబడ్డాడు. వారిపై కేవలం అల్లాహ్ ఆదేశాలను స్పష్టంగా అందజేసే బాధ్యత తప్ప మరొక బాధ్యత వుండేది కాదు.

“మేము ప్రతి జాతిలోనూ ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింప జేశాము. అతని ద్వారా అందరికీ ఇలా హెచ్చరిక చేశాము. అల్లాహ్ ను ఆరాధించండి, మిథ్యా దైవాల ఆరాధనకు దూరంగా వుండండి.”

(నమ్మ : 36)

“విషయాన్ని స్పష్టంగా అందజేసే బాధ్యత తప్ప మరొక బాధ్యత కూడా ప్రవక్తలపై వుందా?”

(నమ్మ : 35)

దైవప్రవక్తలంతా మానవమాత్రులే. వారు మానవ బలహీనతలకు అతీతులే కాదు. అయితే అల్లాహ్ వారిని దైవ దౌత్య పదవి కోసం ఎన్నుకొని వారికి రుజుమార్గం చూపించాడు. తమ దౌత్య పదవి రీత్యా, తమ భక్తి ప్రపత్తుల రీత్యా వారు అల్లాహ్ కు అత్యంత ప్రియమైన వారయి వున్నారు. అంతేకానీ, వారు స్వతహాగా తమంతట తాము ఏ సూచనను తేగలిగే శక్తిని కలిగి వుండరు. కేవలం అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించినది తప్ప.

“వారి ప్రవక్తలు వారితో ఇలా అన్నారు : నిజంగానే మేము మీ వంటి మానవులం తప్ప మరేమీ కాము. కానీ అల్లాహ్ తన దాసులలో తాను అనుగ్రహించదలిచిన వారిని అనుగ్రహిస్తాడు. ఏదైనా ప్రమాణాన్ని తెచ్చి మీకు యివ్వటం అనేది మా అధికారంలో లేదు. ప్రమాణం అనేది అల్లాహ్ అనుమతి తోనే రాగలుగుతుంది. విశ్వాసులు అల్లాహ్ నే నమ్ముకోవాలి.” (ఇబ్రాహీం : 11)

యిక దైవ ప్రవక్తలను విశ్వసించడంలో ఇమిడి వున్న అంశాలను గూర్చి తెలుసుకుందాం:

1. అల్లాహ్ చే పంపబడ్డ సమస్త సందేశహారులలో ఏ మాత్రం భేద భావం చూపకుండా అందర్నీ విశ్వసించడం.

“మేము అల్లాహ్ పంపిన ప్రవక్తలలోని ఏ ఒక్కరినీ భేదభావంతో చూడము. మేము ఆదేశం విన్నాము. శిరసా వహించాము.” (బఖర : 285)

“అల్లాహ్ నూ, ఆయన ప్రవక్తలనూ తిరస్కరించేవారూ, అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తల మధ్య భేదభావం చూపేవారూ, మేము కొందరిని విశ్వసిస్తాము, మరికొందరిని విశ్వసించము’ అని అనేవారూ, అవిశ్వాస విశ్వాసాల మధ్య ఒక కొత్త మార్గాన్ని కనిపెట్టాలనే ఉద్దేశ్యం కలవారూ - వారందరూ పరమ అవిశ్వాసులే. అటువంటి అవిశ్వాసుల కొరకు మేము అత్యంత అవమానకరమైన శిక్షను సిద్ధం చేసి వుంచాము. దీనికి భిన్నంగా అల్లాహ్ నూ, ఆయన ప్రవక్తలందరినీ విశ్వసించి, వారి మధ్య భేదభావం చూపని వారికి మేము వారి ప్రతిఫలాన్ని తప్పక ప్రసాదిస్తాము. అల్లాహ్ అధికంగా మన్నించేవాడూ, అనన్యంగా కరుణించేవాడూను”.

(నిసా : 150-152)

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి అల్లాహు అన్హు) ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘమైన హదీసులో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రకటించారు : నేను విశ్వసించాను అల్లాహ్ నూ, ఆయన ప్రవక్తలనూ.”

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ ఫితన్, బాబ్ జిక్రీ ఇబ్నై సయ్యాద్)

దైవ ప్రవక్తలలో ఏ ఒక్కరిని తిరస్కరించినా అందర్నీ తిరస్కరించినట్లు అవుతుంది.

“నూహ్ జాతి వారు దైవ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు.”

(అష్ షుఅరా : 105)

మరి చూడబోతే వారు కేవలం నూహ్ (అలైహిస్సలాం) ను మాత్రమే తిరస్కరించారు. కానీ అల్లాహ్ వారిని సమస్త దైవ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారని ధృవీకరించాడు.

2. అల్లాహ్ తెలియజేసిన ప్రవక్తలను విశ్వసిస్తూ ఆయన తెలియజేయని ప్రవక్తలను కూడా విశ్వసించడం.

“ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం మేము ఎంతో మంది ప్రవక్తలను పంపాము. వారిలో కొందరి పరిస్థితులను నీకు తెలిపాము, కొందరిని గురించి తెలుపలేదు.”

(మూమిన్ : 78)

అల్లాహ్ ప్రభవింపజేసిన సందేశహారులలో నూహ్ (అలైహిస్సలాం) మొదటి వారు కాగా మహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) చివరి వారు.

“ఆయన నూహ్ ప్రవక్తకు ఆజ్ఞాపించిన ధర్మాన్నే నీకు కూడా నిర్ణయించాడు. దానినే ఇప్పుడు నీ వైపుకు మేము వహీ ద్వారా పంపాము. దానినే మేము ఇబ్రాహీము (అలైహిస్సలాం)కూ, మూసా (అలైహిస్సలాం)కూ, ఈసా (అలైహిస్సలాం) కూ బోధించాము. ఈ ధర్మాన్ని స్థాపించండి అనీ, దానిని గురించి విభేదాలకు లోనుకాకండి అనీ తాకీదు చేస్తూ.”

(ఘూరా : 13)

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి అల్లాహు అన్హు) ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘ హదీసులో ప్రళయ దినాన ప్రజలు ఆదమ్ (అలైహిస్సలాం) దగ్గరకి సిఫారసు కోసం వెళ్ళినప్పుడు ఆయన ఇలా అంటారని దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) తెలియజేశారు:

“నేను విశ్వ ప్రభువు సన్నిధిలో మీ కొరకు సిఫారసు చేసేటంతటి వాణ్ణి కాను. మీరు నూహ్ (అలైహిస్సలాం) దగ్గరికి వెళ్ళండి. ఆయన అల్లాహ్ ప్రభువింప జేసిన సందేశహరులలో మొట్టమొదటి వారు.” (సహీ బుఖారి: 6565)

“మహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మీలోని ఏ పురుషునికీ తండ్రికారు. కానీ ఆయన అల్లాహ్ ప్రవక్త. దైవ ప్రవక్తల పరంపరను సమాప్తం చేసే చివరి వారు. అల్లాహ్ సకల విషయాల జ్ఞానం కలవాడు.”

(అహ్మజాబ్ : 40)

అల్లాహ్ తెలియజేసిన ప్రవక్తల్లో ఐదుగురు ముఖ్యమైన వారు.

“ఓ ప్రవక్తా! మేము దైవ ప్రవక్తలందరితో చేయించిన వాగ్ధానాన్ని జ్ఞాపక ముంచుకో, నీతో కూడా (చేయించాము) మరియు నూహ్ (అలైహిస్సలాం), ఇబ్రహీం (అలైహిస్సలాం), మూసా (అలైహిస్సలాం), ఈసా (అలైహిస్సలాం)తో కూడా (చేయించాము)”. (అహ్మజాబ్ : 7)

3. దైవ ప్రవక్తలంతా తమపై మోపబడిన దౌత్య బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహించారని విశ్వసించడం.

4. మహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) అంతిమ దైవ ప్రవక్త అయినందున మరియు ప్రళయం వరకు యిక ఏ ప్రవక్తా రాదు గనక సమస్త విశ్వాస, ఆచరణలలో, జీవితానికి సంబంధించిన అన్ని రంగాలలోనూ ఆయనను ఆదర్శంగా తీసుకొని, ఆయనకు విధేయత చూపుతూ ఆయన సున్నత్ ప్రకారం జీవితాన్ని కొనసాగించడం.

యిక దైవ ప్రవక్తలను విశ్వసించడం ద్వారా కలిగే ప్రయోజనమేమిటంటే మానవులంటే అల్లాహ్ కు ఎంత ప్రేమో, వారి మానాన వారిని వదిలిపెట్టకుండా, వారికి రుజుమార్గం చూపడానికి ఆయన ఎంత తాపత్రయపడతాడో మనం గ్రహించవచ్చు. తద్వారా ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపే దాసులుగా జీవితం గడిపి ఇహపరలోకాల్లో సాఫల్యం పొందవచ్చు.

5) పరలోక దినాన్ని విశ్వసించడం :

పరలోక దినమంటే మానవులందరినీ పునరుజ్జీవింప జేసి, వారి కర్మలను

గురించి విచారణ జరిపి, వాటికనుగుణంగా స్వర్గ బహుమానాలు కానీ లేక నరక యాతన గానీ వారికి ప్రసాదించే దినం. ఆ తర్వాత స్వర్గ వాసులంతా శాశ్వతంగా స్వర్గంలోనూ, నరకవాసులంతా శాశ్వతంగా నరకంలోనూ వుండి పోతారు. యిక వారికి మరణం అనేది సంభవించదు. యీ విషయాలన్నిటినీ మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించాలి.

అయితే ఇది ఎప్పుడు సంభవిస్తుందో అల్లాహ్ కు తప్ప మరెవరికీ తెలియదు.

దివ్య ఖురానులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“నిశ్చయంగా ప్రళయ గడియ తప్పకుండా వస్తుంది. అది వచ్చే విషయం గురించి ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. కానీ చాలా మంది నమ్మరు”.

(మూమిన్ : 59)

“మీకు ఏ విషయం గురించి వాగ్దానం చేయబడుతోందో అది సత్యం. కర్మలకు ప్రతిఫలం లభించటం అనే పని తప్పకుండా జరుగవలసి వున్నది.”

(జారియాత్ : 5-6)

“ఆ ఘడియకు సంబంధించిన జ్ఞానం అల్లాహ్ వద్ద మాత్రమే వున్నది.”

(లుఖ్యాన్ : 34)

యిక పరలోక దినాన్ని విశ్వసించడంలో ఇమిడి వున్న అంశాలను గూర్చి తెలుసుకుందాం.

పరలోక దినాన్ని విశ్వసించడమంటే - మరణాన్నీ, సమాధిలో ప్రశ్నించబడ టాన్నీ, సమాధిలో దొరికే బహుమానాలు లేక శిక్షలు, శంఖం పూరించబడటం, మానవులంతా సమాధులలో నుండి పునరుజ్జీవులై ఒక చోట సమీకరించబడటం, కర్మల విచారణ, నరకంపై వున్న పుల్ సిరాత్ వంతెన, కౌసర్ సరస్సు, సిఫారసు, ఆఖరుగా స్వర్గ నరకాలు - ఇవన్నీ సత్యమని మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించడం.

మరణం:

మరణాన్ని గూర్చి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు.

“మీపై నియమించబడిన మృత్యుదూత మిమ్మల్ని పూర్తిగా కైవసం

చేసుకుంటాడు. తరువాత మీరు మీ ప్రభువు వైపునకు మరలింపబడి తీసుకు పోబడతారు.”

(సజ్జా : 11)

“ప్రతి మనిషీ మరణిస్తాడు. మీరంతా మీ పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని ప్రళయం నాడు పొందుతారు.”

(అలి ఇమ్రాన్ : 185)

సమాధి విచారణ - బహుమానాలు, శిక్షలు :

సమాధి జీవితాన్ని గూర్చి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు.

“ఈ (మరణించేవారి) అందరి వెనుక ఒక గోడ (బర్జఖ్) అడ్డంగా వున్నది. అది మరొక జీవితం వచ్చే వరకు వుంటుంది.”

(మూమినూన్ : 100)

“ఈ దుర్మార్గులు మరణ వేదనలో మునిగితేలుతూ వుండగా దైవదూతలు తమ హస్తాలను చాపి - ఇటు తెండి! బయటకు తియ్యండి మీ ప్రాణాలను, అల్లాహ్ పై అపనింద మోపి అన్యాయంగా కూసిన కూతలకూ, ఆయన ఆయతుల పట్ల తలబిరుసుతనం ప్రదర్శించినందుకూ ఫలితంగా ఈ రోజు మీకు అవమాన కరమైన శిక్ష విధించబడుతుంది అని అంటూ వుండగా ఆ దృశ్యాన్ని నీవు చూడగలిగితే ఎంత బాగుంటుంది!”

(అన్ ఆమ్ : 93)

బారా బిన్ ఆజిబ్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ఉద్ఘోషించారు : ఖురానులోని “ఒక స్థిరమైన వాక్కు ఆధారంగా ఇహలోకం లోనూ పరలోకం లోనూ విశ్వాసులకు అల్లాహ్ నిలకడను ప్రసాదిస్తాడు.” (14:11) అన్న దైవ సూక్తి సమాధి శిక్షను వివరిస్తూ అవతరించింది. (సమాధిలో) మృతునితో “నీ ప్రభువు ఎవరు? అని అడగబడుతుంది. దానికతడు అల్లాహ్ నా ప్రభువు మరియు నా ప్రవక్త మహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) అని జవాబిస్తాడు. పై ఆయతుకు వివరణ యిదే.”

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ జన్న వసిఫతి, బాబ్ : అర్జిల్ మక్ అది అలల్

మయ్యతి వ అజాబిల్ ఖబ్రి)

ఇతర హదీసుల్లో “నీ ధర్మం ఏది?” అని కూడా ప్రశ్నించబడతాడని వచ్చింది. పై హదీసులో స్థిర వాక్కు అంటే ‘లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్, మహమ్మదు ర్రసూలుల్లాహ్’ అని తెలుస్తూనే వుంది. అయితే కేవలం విశ్వాసులు మాత్రమే పై ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానం యివ్వగలుగుతారు. దానికి వారి సమాధి

విశాలం గావింపబడుతుంది. ముష్రిక్కులు, కపట విశ్వాసులు అక్కడ సరియైన సమాధానం ఇవ్వలేరు. ఫలితంగా వారు ప్రళయం రోజు వరకు సమాధిలో శిక్షించబడుతుంటారు.

అనస్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు. “మీరు మీ మృతుల్ని ఖననం చేయడం మానేస్తారేమో అన్న సంకోచం నాకు వుండకపోతే నేను అల్లాహ్‌తో సమాధి శిక్షను మీకు వినిపించమని ప్రార్థించేవాణ్ణి.”

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ జన్న వ సిఫతి, బాబ్ : అర్జిల్ మక్ అది అలల్ మయ్యతి వ అజాబిల్ ఖబ్రి)

మృతునికి ప్రతి రోజూ ఉదయం, సాయంత్రం (సమాధిలో) అతని నివాసాన్ని చూపించటం జరుగుతూ వుంటుంది.

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు. ‘మీలో ఎవరైనా చనిపోతే అతనికి ప్రతి రోజూ ఉదయం, సాయంత్రం అతని నివాసాన్ని చూపించటం జరుగుతుంది. మృతుడు గనక స్వర్గవాసి ఐతే అతనికి స్వర్గంలోని తన నివాసాన్ని, నరకవాసి అయితే నరకంలోని తన నివాసాన్ని చూపించటం జరుగుతుంది. అతనితో, ఇది నీ నివాస స్థలం, ప్రళయం రోజు అల్లాహ్ నీకు ఇక్కడికే చేరుస్తాడు’ అని అతనితో చెప్పబడుతుంది.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ జన్న వ సిఫతి, బాబ్ : అర్జిల్ మక్ అది అలల్ మయ్యతి వ అజాబిల్ ఖబ్రి)

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) స్వయంగా ప్రతి నమాజ్‌లోనూ సమాధి శిక్ష నుండి అల్లాహ్‌ను శరణు వేడుకొనే వారు.

దురదృష్ట వశాత్తూ నేటి ముస్లిం సమాజంలో కొందరు సమాధి శిక్షను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఇలా చేసి వారు అల్లాహ్‌నూ ఆయన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)నూ బాహటంగా తిరస్కరిస్తున్నారు. ఇలాంటి వారు అల్లాహ్‌కు భయపడాలి.

పునరుద్ధాన దినము - కర్తవ్య విచారణ :

పునరుద్ధాన దినమును గూర్చి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“మానవులారా! మీకు మరణానంతర జీవితం గురించి ఏదైనా సందేహం వుంటే మీరు ఈ విషయాన్ని తెలుసుకోవాలి. మేము మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాము, తర్వాత వీర్యబిందువుతో, ఆ తర్వాత నెత్తుటి గడ్డతో, ఆపై మాంసపు కండతో, అది రూపం కలదిగానూ రూపం లేనిదిగానూ ఉంటుంది. (మేము ఈ విషయాన్ని) మీకు యథార్థం ఏమిటో స్పష్టం చెయ్యాలని (తెలుపుతున్నాము). మేము కోరిన (వీర్య బిందువు) దానిని ఒక ప్రత్యేక కాలం వరకు మాతృ గర్భాలలో నిలిపి వుంచుతాము. తరువాత మిమ్మల్ని ఒక శిశువు రూపంలో బయటకు తీస్తాము, మీరు నిండు యౌవన దశకు చేరటానికి. మీలో ఒకడు ముందుగానే వెనుకకు పిలుచుకోబడతాడు, మరొకడు అతి నికృష్టమైన వయస్సు వైపునకు మరలింపబడతాడు, అంతా తెలిసిన తర్వాత కూడా ఏమీ తెలియకుండా ఉండటానికి. ఎండిపోయిన నేలను మీరు చూస్తున్నారు. తర్వాత మేము దానిపై వర్షం కురిపించగానే అకస్మాత్తుగా అది పులకరిస్తుంది మరియు ఉబుకుతుంది. ఇంకా అన్ని రకాల మనోహరమైన మొక్కలను మొలకెత్తించటం ప్రారంభిస్తుంది. దీనికంతటికీ కారణం అల్లాహ్‌యే సత్యం కావడం, ఆయన మృతులను బ్రతికించటం మరియు ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి వుండటం. ఇంకా ఏమిటంటే ప్రళయ ఘడియ తప్పకుండా వచ్చి తీరుతుంది. ఇందులో ఏ అనుమానానికీ ఆస్కారం లేదు. గోరీలలోకి వెళ్ళిపోయిన వారిని అల్లాహ్ తప్పకుండా లేపుతాడు.”

(హజ్ : 5-7)

“ఏమిటీ, నేను చనిపోయిన తర్వాత మళ్ళీ నన్ను బ్రతికించటం నిజంగానే జరుగుతుందా? అని అంటాడు మనిషి. అసలు అతడు ఏమీ కానపుడే మేము అతనిని సృష్టించామన్న విషయం అతడికి జ్ఞాపకం రావటం లేదా? నీ ప్రభువు సాక్షిగా! మేము వారందరినీ, వారితో పాటు పైతానులను కూడా పోగు చేస్తాము”.

(మర్యమ్ : 66-68)

“ఆ రోజున శంఖం పూరించ బడుతుంది. ఆకాశాలలో, భూమిలో వున్న వారంతా చచ్చి పడిపోతారు, అల్లాహ్ సజీవంగా వుంచదలుచుకున్నవారు తప్ప. తరువాత రెండోసారి శంఖం పూరించబడుతుంది. అప్పుడు ఒక్కసారిగా అందరూ లేచి చూడటం ప్రారంభిస్తారు. భూమి తన ప్రభువు తేజస్సుతో వెలిగిపోతుంది.

కర్మల చిట్టా తీసుకు రాబడుతుంది. దైవ ప్రవక్తలూ, సాక్షులూ అందరూ హాజరు పరచబడతారు. ప్రజలకు సరిగ్గా న్యాయంగా తీర్పు చేయబడుతుంది. వారికి ఎలాంటి అన్యాయమూ జరుగదు. ప్రతి ఆత్మకూ అది చేసుకున్న కర్మల ప్రకారం పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ప్రజలు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ కు తెలుసు.

(జుమర్ : 68-70)

అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి అల్లాహు అన్ను) ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘ హదీసులో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా తెలియజేశారు :

ప్రజలారా! మీరంతా (ప్రళయం నాడు) నగ్నంగా, సున్నతి చేసుకోని స్థితిలో సమావేశ పరచబడతారు. తదుపరి దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) - 'మేము మొదట్లో సృష్టిని చేసినట్లే మళ్ళీ దానిని చేస్తాము. ఇది మాపై బాధ్యతగా వున్న ఒక వాగ్దానం. ఈ పనిని ఎలాగైనా చేయవలసే వున్నది.' (21:104) అన్న సూక్తి పఠించారు.

బాగా తెలుసుకోండి! తీర్పు దినం నాడు అందరి కంటే ముందు ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) గారికి బట్టలు తొడిగించడం జరుగుతుంది.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ జన్న వ సిఫతి, బాబ్ : ఫనాయిద్దునియా వ బయానిల్ హషరి యౌమిల్ ఖియామహ్)

దీనిపై ఆయెషా (రజి అల్లాహు అన్ను) (ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తూ) ఓ దైవ ప్రవక్తా ! 'మగవాళ్ళు, ఆడవాళ్ళు నగ్నంగా ఒకే చోట సమావేశమైతే ఒకర్నొకరు చూసుకోరా?' అని అడిగారు. దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జవాబిస్తూ- 'ఆ సమయంలో ప్రజలు తీవ్రమైన ఆందోళనకు గురై ఒకర్నొకరు కనీసం చూసుకొనే స్థితిలో కూడా వుండరు' అని పలికారు.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ జన్న వ సిఫతి, బాబ్ : ఫనాయిద్దునియా వ బయానిల్ హషరి యౌమిల్ ఖియామహ్)

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం : దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం). "ఆ రోజున ప్రజలందరూ సకలలోకాల ప్రభువు సమక్షంలో నిలబడతారు" అన్న (83:6) దైవ సూక్తి పై వ్యాఖ్యానిస్తూ : ప్రజలు సకల లోకాల ప్రభువు ముందు తమ కర్మల విచారణ కొరకు నిలబడే రోజు

చెమటలో తమ చెవుల వరకు మునిగి వుంటారు అని తెలియజేశారు.

(సహీ బుఖారి : 4938)

“ప్రజలు తమ కర్మలను చూసుకునేందుకు గాను, ఆ రోజున భిన్న పరిస్థితుల్లో అల్లాహ్ వైపునకు మరలుతారు. ఆ తరువాత ఎవడైనా రవ్వంత సత్కార్యం చేసి వున్నా సరే దాన్ని అతను చూసుకుంటాడు. అలాగే ఎవడైనా రవ్వంత దుష్కార్యం చేసి వున్నా సరే దాన్ని అతను చూసుకుంటాడు.”

(జిల్జాల్ : 6-8)

ఆయెషా (రజి అల్లాహు అన్హ) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :

‘తీర్పు దినం రోజు అల్లాహ్ ఎవడి దగ్గర్నుండైనా లెక్క తీసుకుంటే యిక వాడు వినాశం పాలైనట్లే’. దీనికి ఆయెషా (రజి అల్లాహు అన్హ) మాట్లాడుతూ - మరి అల్లాహ్ ‘అతని నుండి తేలిక పాటి లెక్క తీసుకో బడుతుంది (84 :8) అని సెలవిచ్చాడుగా’ అని విన్నవించుకున్నారు. దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జవాబిస్తూ - ‘తేలికపాటి లెక్క అంటే వాళ్ళు కేవలం హాజరు పరచ బడతారు. (కానీ వారిని లెక్కతీసుకోకుండానే వదిలేయడం జరుగుతుంది) కానీ ఎవడి దగ్గర్నుండైతే లెక్క తీసుకుంటాడో వాడు వినాశం పాలైనట్లే’ అని వివరించారు.

(సహీ బుఖారి : 4939)

ఫుల్ సిరాత్ :

దీనిని గురించి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు.

“మీలో నరకం దరిదాపులకు పోనివాడెవడూ లేడు. ఇది ఒక నిర్ణీత విషయమే దానిని నెరవేర్చటం నీ ప్రభువు బాధ్యత. తర్వాత మేము (ప్రపంచంలో) భయభక్తులు కలిగి వున్న వారిని రక్షిస్తాము. దుర్మార్గులను అందులో (నరకం) వారు పడి వున్న స్థితిలోనే విడిచి పెడతాము.”

(మర్యమ్ : 71-72)

ఫుల్ సిరాత్ వంటెన నరకం పైన నిర్మించ బడివుంది. ప్రతి ఒక్కరికీ ఆ వంటెనను దాటవలసి వుంటుంది.

దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసులను పరిశీలిస్తే మనుషులు తమ తమ విశ్వాస ఆచరణలను బట్టి కొందరు మెరుపు

వేగంతో దాన్ని దాటిపోతే, కొందరు వాయువేగంతో, కొందరు మెల్ల మెల్లగా, కొందరు గాయాలతో దాటిపోగా మరి కొందరు మాత్రం వంతెన క్రిందనే వున్న నరకంలో పడిపోతారని తెలుస్తుంది. అలాగే అది వెండ్రుక కన్నా సన్నగా, ఖడ్గం కన్నా పదునుగా వుంటుంది.

కౌసర్ సరస్సు :

కౌసర్ సరస్సు గురించి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“ప్రవక్తా! మేము నీకు కౌసర్ ను ప్రసాదించాము.” (కౌసర్ : 1)

కౌసర్ అనేది ఒక సరస్సు. ప్రళయం రోజు ఇది దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)కు అల్లాహ్ తరపు నుండి ప్రసాదించబడుతుంది. అతి దాహంతో గొంతెండి పోయే ఆ సమయంలో ఒకసారి కౌసర్ జలాన్ని సేవిస్తే యిక శాశ్వతంగా దాహం వేయదు.

జున్నుబ్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు.

“నేను కౌసర్ వద్ద మీకు ముందుగా వెళ్ళి (మీ కోసం) ఎదురు చూస్తుంటాను”.

(సహీహ్ ముస్లిం : కితాబుల్ ఫజాయెల్, బాబ్ : ఇజ్ బాతి హాజి నబీయ్యనా (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం))

సిఫారసు :

యిక సిఫారసు విషయానికొస్తే, ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా తెలిసే దేమిటంటే - ముందు దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం), తర్వాత ఇతర ప్రవక్తలు, దైవ దూతలు, విశ్వాసులు, చివరికి దివ్యఖుర్ఆన్- తనను పఠించిన వారి గురించి, రోజా(ఉపవాసం)- తనను పాటించిన వారిగురించి సిఫారసు చేస్తారు. అయితే వీరంతా అల్లాహ్ అనుమతి యిచ్చిన తరువాతనే యీ పని చేయగలరు.

“ఆయన అనుమతి ఇస్తే తప్ప ఎవడూ సిఫారసు చేయలేడు”.

(యూనుస్ : 3)

ఆఖరికి అల్లాహ్ కూడా తన పిడికిలి నిండా మానవుల్ని పట్టుకొని నరకం నుండి బయటకు తీస్తాడు. వారు తమ జీవితాల్లో ఒక్క మంచి పని కూడా చేసి వుండరు.

అయితే కేవలం ఏకదైవారాధకుల గురించే (వారి ఇతర పాపాలమన్నింపు నిమిత్తం) ఎవరైనా సిఫారసు చేస్తారన్న విషయాన్ని మనం గ్రహించాలి. షిర్క్ చేసేవారికి అల్లాహ్ స్వర్గాన్ని నిషిద్ధం చేశాడు గనక వారి గురించి ఏవరూ సిఫారసు చేయరు.

“ఇతరులను అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా చేసేవారికి అల్లాహ్ స్వర్గాన్ని నిషిద్ధం చేశాడు. వారి నివాసం నరకం. అటువంటి దుర్మార్గులకు సహాయంచేసే వాడెవ్వడూ లేడు”.

(మాఇద : 72)

స్వర్గము - నరకము:

స్వర్గ నరకాల ఉనికిని గూర్చి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు.

“స్వర్గం భూమ్యాకాశాల అంత విశాలమైనది. అది భయ భక్తులు కలవారి కొరకు తయారు చేయబడింది.”

(ఆలి ఇమ్రాన్ : 133)

“తరువాత మరొకసారి అతను ‘సిద్దీరతుల్ మున్నహా’ వద్ద ఆయన (జిబ్రాయిల్ (అలైహిస్సలాం)) ను దిగుతూ వుండగా చూశాడు. అక్కడికి దగ్గరలోనే ‘జన్నతుల్ మావా’ (స్వర్గ నివాస స్థలం) ఉంది.”

(నజ్మ్ : 13-15)

“అవిశ్వాసుల కొరకు తయారు చెయ్యబడిన ఆ అగ్ని నుండి మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోండి.”

(ఆలి ఇమ్రాన్ : 131)

అబూ హురైరా (రజి అల్లాహు అన్హు) : ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘ హదీసులో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా తెలియజేశారు : “అల్లాహ్ స్వర్గ నరకాలను సృష్టించాక జిబ్రాయిల్ (అలైహిస్సలాం)తో - వెళ్ళు! వెళ్ళి స్వర్గాన్ని చూసిరా అని అన్నాడు.”

(అబూదావూద్ : 4744)

పైన పేర్కొన్న రుజువుల ద్వారా స్వర్గ నరకాలు ప్రస్తుతం ఉనికిలోకి వచ్చి వున్నాయనీ మరియు ‘స్వర్గ నరకాలనేవి ప్రస్తుతం లేనేలేవు’ అని కొందరు వాదించే వాదనలో ఏ మాత్రం సత్యం లేదనీ తెలుస్తోంది.

యివన్నీ పరలోక దినాన్ని విశ్వసించడంలో ఇమిడి వున్న ముఖ్య అంశాలు.

యిక పరలోక దినాన్ని విశ్వసించడంలో కలిగే ప్రయోజనాలేమిటంటే :

1. తీర్పు దినంనాడు పరాభవం పాలు కాకుండా వుండటానికి ఈ జీవితంలో ఎల్లప్పుడూ మంచి పనుల కోసం తాపత్రయ పడటం.
2. తీర్పు దినం నాటి శిక్షలు మరియు నరకాగ్నిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ జీవితంలో చెడు పనులకు దూరంగా వుండగలగటం.
3. తాను చేసే ప్రతి పనికి రేపు అల్లాహ్ సమక్షంలో జవాబు యివ్వ వలసి వుంది అన్న విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవడం ద్వారా తాము చేసే ప్రతి కార్యానికి ముందు దాని మంచి చెడ్డలు విచారించు కోవడం.
4. స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని జీవితంలో ఎదు రయ్యే ప్రతి కష్టాన్ని ఎంతో సహనంతో, ధైర్యంతో ఎదుర్కోగలగటం.

6) విధి వ్రాతనూ, దాని మంచి చెడులనూ విశ్వసించడం :

విధి వ్రాతనూ, దానిలోని మంచి చెడులను విశ్వసించడమంటే - అల్లాహ్, యావత్తు సృష్టితాలను తన జ్ఞానము, వివేకాన్ని ఉపయోగించి ఒక విధి వ్రాత ప్రకారం సృష్టించాడనీ, అల్లాహ్ కు అన్ని సృష్టితాల విధి వ్రాతను గూర్చి పూర్తి జ్ఞానం వున్నదనీ, అంతా ఒక గ్రంథంలో నమోదు చేయబడి వుందనీ, సృష్టితాలన్నీ తమ తమ విధి వ్రాత ప్రకారమే ఒక దశ నుండి మరొక దశకు చేరుకొని చివరికి తమ విధి వ్రాతలో నమోదు కాబడిన గమ్యస్థానానికి చేరుకుంటాయని మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించడం.

దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“మేము ప్రతి వస్తువునూ ఒక విధి వ్రాత ప్రకారం సృష్టించాము.”

(ఖుమర్ : 49)

“జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి : యుద్ధ సమయంలో అల్లాహ్ మీ దృష్టికి శత్రువులను కొద్ది మందిగా చూపాడు. వారి దృష్టికి మిమ్మల్ని తగ్గించి చూపాడు. జరుగ

వలసివున్న దానిని అల్లాహ్ అమలులోకి తీసుకురావడానికి.” (అన్‌ఫాల్ : 44)

“అల్లాహ్ ఆదేశం అమలులోకి రావాల్సిందే.” (అహ్‌జాబ్ : 37)

ఇదే విషయాన్ని దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా వివరించారు:

“బాగా తెలుసుకోండి! మీ పైకి వచ్చిపడింది ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ రాకుండా వుండేది కాదు మరియు మీపైకి రానిది ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మీపైకి వచ్చి పడేది కాదు.” (అబూదావుద్ : 4699)

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు: “ప్రతి వస్తువుకూ ఒక విధి నిర్ణయమై వున్నది. చివరికి నిస్సహాయత మరియు సామర్థ్యాలకు కూడా.”

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ ఖద్ర్, బాబ్ : కుల్లు షయ్యిన్ బిల్ ఖద్ర్)

అబూ హురైరా (రజి అల్లాహు అన్ను) ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘ హదీసులో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: నీకేదైనా కష్టం వాటిల్లినపుడు, ఇలా ఇలా చేసి వుంటే ఈ కష్టం దాపురించేది కాదు అని అనకు. దానికి బదులుగా “అల్లాహ్ విధి వ్రాతలో ఇలానే రాసి వుంది. ఆయన తాను కోరుకున్నది చేస్తాడు” అని అను.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ ఖదర్, బాబ్ : ఇమాన్ బిల్ ఖదర్)

యిక విధి వ్రాత, దాని మంచి చెడులను విశ్వసించడంలో ఇమిడి వున్న అంశాలను గురించి తెలుసుకుందాం :

1. జ్ఞానము :

అంటే భూమ్యాకాశాలూ, వాటి మధ్య వున్న ప్రతి వస్తువూ, అది చిన్నదైనా పెద్దదైనా సరే, దానికి సంబంధించిన పూర్తి జ్ఞానం అల్లాహ్‌కు వుందనీ, ఆయన జ్ఞానం ప్రతి వస్తువునూ పరివేష్టించి వుందనీ, తన దాసుల ప్రతి కదలికకు సంబంధించిన జ్ఞానం అల్లాహ్‌కు వుందనీ, వారు చేయ తలపెట్టిన ప్రతి కార్యం అల్లాహ్ జ్ఞాన పరిధిలో వుందని మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించడం.

“ఆయనే అల్లాహ్ - ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. దృశ్యాదృశ్య విషయాలన్నీ ఎరిగినవాడు.” (హద్ : 22)

“అల్లాహ్ జ్ఞానం ప్రతి వస్తువునూ పరివేష్టించి వున్నది.” (తలాఖ్ : 12)

“అగోచర విషయ జ్ఞాని అయిన నా ప్రభువు సాక్షిగా! అది (ప్రళయం) మీ మీదకు తప్పకుండా వస్తుంది. రవ్వంత వస్తువైనా సరే ఆయనకు ఆకాశాల లోనూ గోప్యంగా లేదు, భూమిపైనా గోప్యంగా లేదు.” (సబా : 3)

2. అంతా ముందే లిఖించబడి వుండటం :

అంటే - సృష్టి ఆవిర్భావము మొలుకొని ప్రళయం వరకు జరుగబోయే ప్రతి విషయాన్ని అల్లాహ్ ముందుగానే ఒక గ్రంథంలో వ్రాయించి వుంచాడని విశ్వసించడం.

“ఆకాశంలోనూ, భూమిపైనా ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించి అల్లాహ్ కు తెలుసని నీవు ఎరుగవా? అంతా ఒక గ్రంథం (తౌహ్ మహ్ పూజ్)లో వ్రాయబడి వుంది. అల్లాహ్ కు ఇదేమంత కష్టమైనది కాదు.” (హజ్ : 70)

“రవ్వ కంటే పెద్దదైనా సరే, రవ్వ కంటే చిన్నదైనా సరే అంతా ఒక స్పష్టమైన దస్త్రములో వ్రాయబడి వున్నది.” (సబా : 3)

ఉబాదా బిన్ సామిత్ (రజి అల్లాహు అన్హు) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :

అన్నింటికన్నా ముందు అల్లాహ్ కలాన్ని సృష్టించాడు. తర్వాత దానికి ‘వ్రాయి’ అని ఆదేశించాడు. అది ‘నా ప్రభువా! నేనేం వ్రాయను?’ అని విన్నవించుకుంది. దానికి అల్లాహ్ ‘ప్రళయం వరకు సంభవించబోయే ప్రతి విషయం యొక్క విధి వ్రాతను వ్రాయి’ అని పలికాడు.

ఉబాదా బిన్ సామిత్ (రజి అల్లాహు అన్హు) తన కొడుక్కి హితోపదేశం చేస్తూ దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా కూడా సెలవిచ్చారని అన్నారు.

“ఇక ఎవరైతే దీనిని (ఈ విశ్వాసాన్ని) వదిలి వేరే దాని (విశ్వాసం)పై మరణిస్తే అతను నాలోని వాడుకాదు. (అంటే ముస్లిం కాదు).”

(అబూదావూద్ : 4700)

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచిస్తుండగా తాను విన్నానని అబ్దుల్లా బిన్ అమ్ బిన్ ఆస్ (రజి అల్లాహు అన్ను) తెలియజేశారు: అల్లాహ్ సమస్త సృష్టితాల విధి వ్రాతను భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడానికి 50 వేల సంవత్సరాల ముందు వ్రాశాడు. ఆ సమయంలో అతని అర్హ్ నీళ్లపై వుండేది”.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ ఖదర్, బాబ్ : హిజాజి ఆదమ వ మూసా అలై హిస్సలాం)

3. అల్లాహ్ తాను అనుకున్నది చేస్తాడనీ, తన దాసుల కార్యాలు కూడా ఆయన సంకల్పానికి అనుగుణంగానే వుంటాయని, ఆయన అనుమతి లేనిదే ఏదీ కార్యరూపం దాల్చుదనీ మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించడం.

దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“నీ ప్రభువు తాను కోరినది సృష్టిస్తాడు.” (ఖసస్ : 68)

“తనకు ఇష్టమైన దానిని చేసే అధికారం అల్లాహ్ కు వున్నది.”

(ఇబ్రాహీం: 27)

“మాతృ గర్భాలలో మీ రూపాలను తన యిష్టానుసారం తీర్చి దిద్దేది ఆయనే కదా.” (ఆలి ఇమ్రాన్ : 6)

తన దాసుల కర్మలను గూర్చి యిలా సెలవిచ్చాడు :

“అల్లాహ్ గనక సంకల్పించి వుంటే వారికి మీపై ఆధిక్యాన్ని ఇచ్చి వుండే వాడు. నిశ్చయంగా వారూ మీతో పోరాడి వుండేవారే.” (నిసా : 90)

“అల్లాహ్ గనక సంకల్పించి వున్నట్లయితే, వారు ఆ విధంగా చేసి వుండేవారు కాదు. కనుక వారిని తమ తప్పుడు నిందారోపణలు చేసుకోవడానికి వదిలి పెట్టండి.” (అన్ ఆమ్ : 137)

“ఏ ఆపద అయినా అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఎన్నటికీ రాదు.”

(తగాబున్ : 11)

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచిస్తుండగా తాను విన్నానని అబ్దుల్లా బిన్ అమ్ బిన్ ఆస్ (రజి అల్లాహు అన్ను) తెలియజేశారు: “మానవుల హృదయాలు అల్లాహ్ యొక్క రెండు వ్రేళ్ళ మధ్య ఒకే హృదయం

లాగ వున్నాయి. ఆ కరుణామయుడు తాను తలచిన రీతిలో వాటిని త్రిప్పుతాడు. తదుపరి దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రార్థించారు : ఓ అల్లాహ్! హృదయా లను త్రిప్పేవాడా! మా హృదయాలను నీ విధేయత వైపునకు త్రిప్పు”.

(సహీ ముస్లిం : కితాబుల్ ఖద్ర్, బాబ్ : తద్రీ ఫిల్లాహి తఆలల్ ఖలూబ్ కైఫషా ఆ ...)

4. అల్లాహ్ యే ప్రతి వస్తువుకూ, దాని గుణగణాలకూ, దాని ఆచరణలకూ సృష్టి కర్త అని మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించడం.

“ప్రతి వస్తువునూ సృష్టించిన వాడు అల్లాహ్ యే. ప్రతి వస్తువుకూ సంరక్షకుడు కూడా ఆయనే.”

(జుమర్ : 62)

“ఆయన ప్రతి దానినీ సృష్టించాడు. తరువాత దానికి ఒక విధినీ నిర్ణయించాడు.”

(పుర్ఘాన్ : 2)

ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) తన జాతి వారితో ఇలా అన్నారు :

“వాస్తవానికి అల్లాహ్ యే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు, మీరు తయారు చేసే వస్తువులనూ సృష్టించాడు.”

(సాఫాత్ : 96)

5. విధి వ్రాతను విశ్వసించడంలో ఇమిడి వున్న మరో ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే కేవలం విధివ్రాతను నమ్మి, మన ఆఖరి గమ్యస్థానం ముందుగానే నిర్ణయమై పోయినందున యిక చేసేదేమీ లేదనుకొని ఏ పనీ చేయకుండా వూరికే కూర్చుండిపోకుండా, తమ శాయశక్తులా అల్లాహ్ కు విధేయత చూపుతూ, మంచి పనులు చేస్తూ వుండటం.

ఈ విషయంలో అల్లాహ్ ప్రతి ఒక్కరికీ తమ ఇష్ట ప్రకారం నడుచుకొనే అవకాశం ఇచ్చాడు. అయినప్పటికీ వారి సంకల్పాలూ, శక్తి సామర్థ్యాలూ - అన్నీ కూడా అల్లాహ్ ఆధీనంలో వున్నాయి.

“ఇక ఎవరైనా సరే, ఇష్టమైతే, తమ ప్రభువు వైపునకు మరలే మార్గాన్ని అవలంబించవచ్చు.”

(సబా : 39)

“ఇది సత్యం. మీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చింది. యిక ఇష్టమైన వారు దీనిని స్వీకరించనూ వచ్చు, ఇష్టం కాని వారు దీనిని తిరస్కరించనూ వచ్చు.”

(కహఫ్ : 29)

“మీకు సాధ్యమైనంత వరకు అల్లాహ్ కు భయపడుతూ వుండండి, వినండి, విధేయత చూపండి.”

(తగాబున్ : 16)

“ఇది సకల లోకాల వారికొరకు ఒక హితోపదేశం, మీలో రుజుమార్గాన నడవదలచిన ప్రతి వ్యక్తి కొరకు, సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ తలచనంత వరకు మీరు తలచినంత మాత్రాన ఏమీ కాదు.”

(తక్వీర్ : 27-29)

ఇటు విధి నిర్ణయమూ, అటు తాను కోరుకున్నది చేయడానికి ప్రసాదించబడిన స్వేచ్ఛ - ఈ రెండింటి మధ్యగల వాస్తవిక సంబంధాన్ని గూర్చి దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) చాలా చక్కగా వివరించి చెప్పారు:

అలీ (రజి అల్లాహు అన్ను) ఉల్లేఖించిన ఒక సుదీర్ఘమైన హదీసులో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ప్రవచించారు : మీలో ప్రతి వ్యక్తి గమ్యస్థానం స్వర్గమో, నరకమో అన్నది అల్లాహ్ ముందుగానే వ్రాసేశాడు. అంతేకాదు, అతను మంచి వాడయి వుంటాడా లేక చెడ్డవాడయి వుంటాడా అన్నది కూడా. దీనిపై సహచరులలో నుండి ఒక వ్యక్తి లేచి - ‘ఓ దైవ ప్రవక్తా! మరలాంటప్పుడు మేము కేవలం మా విధి వ్రాతను నమ్ముకొని ఆచరణలన్నింటినీ త్యజించి పూరికే కూర్చోవచ్చుగా’ అని విన్నవించుకున్నాడు.

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మాట్లాడుతూ : ఆచరించండి. (ఎందుకంటే) ప్రతి ఒక్కరికీ వారి ఆచరణ సుగమంగా చేయబడింది. సన్మార్గ గాములకు సన్మార్గం సుగమం గావించబడితే, మార్గ భ్రష్టులకు మార్గ భ్రష్టత సుగమం గావించబడింది. తదుపరి దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) దివ్యఖురానులోని “ఎవడు (అల్లాహ్ మార్గంలో) ధనాన్ని వినియోగించాడో, (దైవ అవిధేయతకు) భయపడ్డాడో, మంచిని సత్యమని అంగీకరించాడో అతనికి మేము సన్మార్గంలో నడిచేందుకు సౌకర్యాన్ని కలుగ జేస్తాము. ఎవరు పిసినారితనం వహించాడో, (అల్లాహ్ పట్ల) నిర్లక్ష్య వైఖరి అవలంబించాడో, పైగా మంచిని

తృణీకరించాడో, అతనికి మేము కఠిన మార్గంలో నడిచేందుకు సౌకర్యాన్ని కలుగజేస్తాము.” (92: 5-10) అన్న దైవ సూక్తులు పఠించారు.

(అబూదావూద్ : 4694)

విధివ్రాత, దాని మంచీ చెడులను విశ్వసించడం ద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలేమిటంటే :

1. ఏదైనా పనిని ప్రారంభించినప్పుడు మనిషి కేవలం అల్లాహ్ పైనే ఆధార పడతాడు. ఆ పనికి దొరికిన సాఫల్యం, ముందుగా తను తీసుకున్న జాగ్రత్తల ఫలితం కాదనీ, ‘అల్లాహ్ ఆధీనంలో వున్న అన్ని విషయాల విధి నిర్ణయ పర్యవసానం’ అని మనస్ఫూర్తిగా స్వీకరిస్తాడు.

2. మనిషి, తన పనిలో దొరికిన సాఫల్యానికి గర్వపడకుండా ఉంటాడు. ఎందుకంటే ఆ సాఫల్యానికి కారణం కేవలం అల్లాహ్ అనుగ్రహమే అని అతడు గ్రహించి వుంటాడు. తద్వారా ఆ అనంత కరుణామయుడికి కృతజ్ఞతలు తెలిపి తన విధేయతను చాటుకుంటాడు.

3. మనిషి తన దైనందిన జీవితంలో జరిగే సంఘటనలతో పూర్తిగా సంతృప్తి పడుతూ, శాంతి యుతంగా తన జీవితాన్ని గడపగలుగుతాడు. జరిగే సంఘటనలు అతనికి అనుకూలంగా లేకపోయినప్పటికీ మనస్సులో ఏ మాత్రం బాధ పడకుండా ధైర్యంగా నిలబడగలుగుతాడు. ఎందుకంటే జరిగేదంతా అల్లాహ్ విధి నిర్ణయ ప్రకారమే జరుగుతుంది కాబట్టి.

“భూమిపై గానీ లేదా స్వయంగా మీ ఆత్మలపై గానీ అవతరించే ఏ ఆపద అయినా సరే, దానిని మేము ఉనికిలోకి తీసుకు వచ్చే ముందు ఒక గ్రంథంలో వ్రాసిపెట్టకుండా ఉండలేదు. అలా చేయటం అల్లాహ్ కు చాలా సులభం. (ఇదంతా ఎందుకంటే) మీకు ఎలాంటి నష్టం జరిగినా, దానికి మీరు బాధపడకుండా ఉండాలని, అల్లాహ్ మీకు ఏదైనా ప్రసాదిస్తే దానికి మీరు మురిసిపోకుండా వుండాలని. తమను తాము గొప్ప వారమని భావించి అహం భావం ప్రదర్శించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.” (హదీద్ : 22-23)

అయితే దివ్యఖురానులో, దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ప్రామాణిక హదీసులలో ఎన్నో రుజువులు వున్నప్పటికీ దురదృష్ట వశాత్తు ముస్లిం

సమాజంలోని కొన్ని వర్గాలు విధివ్రాతను, దాని మంచీ చెడులను బాహాటంగా తిరస్కరించాయి. మనిషి తన యిష్ట ప్రకారం ఆచరణలను అమలులో పెట్టడానికి అసలు స్వేచ్ఛనే ప్రసాదించలేదని కొందరు విశ్వసిస్తే, మరికొందరు కేవలం మనిషి స్వేచ్ఛా సంకల్పాలపైనే అతని ఆచరణలు ఆధారపడి వున్నాయనీ, అల్లాహ్ విధి నిర్ణయ ప్రభావం వాటిపై ఏ మాత్రం వుండదని తలపోశారు. ఇలా వారు రుజుమార్గం నుండి వైదొలగిపోయారు.

వాస్తవానికి సత్యం అనేది ఈ రెండు తప్పుడు విశ్వాసాలకు మధ్యన వుంది అన్న విషయం మనం తెలుసుకున్నాం.

యిదీ విధివ్రాత, దాని మంచీ చెడులకు సంబంధించిన అసలు వాస్తవికత.

యిక జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)ను అడిగిన మూడవ ప్రశ్న అయిన 'ఇహ్ సాన్' ను గురించి వివరంగా తెలుసుకుందాం.

